

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารายวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย สาขาวิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยรายวิชาที่พัฒนาขึ้นมาี้ ประกอบด้วย ลักษณะรายวิชา จุดมุ่งหมายในการสอน เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล

การดำเนินการวิจัย ใช้การวิเคราะห์เอกสาร และการประยุกต์ใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR ในรูปแบบที่เรียกว่า Mini EDFR ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๔ ท่าน ซึ่งเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากนักวิชาการศิลปศึกษา คณาจารย์ที่สอนทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ในสถาบันอุดมศึกษา นักวิชาการทางการศึกษาปฐมวัย นักวิชาการทางด้านจิตวิทยา และนักออกแบบจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการรวม ๒ รอบ โดยรอบแรกเป็นการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาจัดทำเป็นแบบสอบถาม แบบประเมินค่า ๕ ช่วงคะแนน เรื่องที่เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการสอน เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล ของรายวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อนำมาสอบถามกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ ๒ ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ ๒ นี้ ผู้วิจัยนำมาคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อเลือกข้อมูลที่มีค่าตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มาประมวลเป็นจุดมุ่งหมายในการสอน เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล สำหรับลักษณะรายวิชา ประมวลมาจากเนื้อหาวิชา จากนั้น ทำการสรุปผลการวิจัย โดยผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยนำเสนอในลักษณะของประมวลการสอนรายวิชา

สรุปผลการวิจัย

รายวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย มีค่า ๒ หน่วยกิต จัดเป็นรายวิชาเลือก ในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา

สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย รายละเอียดของรายวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย มีดังนี้

เงื่อนไขรายวิชา

รายวิชาที่ต้องสอบผ่าน (prerequisite) มีดังนี้

๑. ๔๒๐ ๑๐๕ การออกแบบ ๔๒๐ ๑๖๑ การเขียนแบบ ๔๒๐ ๒๑๐ การออกแบบร่าง และ ๔๒๐ ๓๐๕ การทำหุ่นจำลอง สำหรับผู้เรียนในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการสอนวิชาเฉพาะ วิชาเอกศิลปศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๔ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒. ๒๑๑ ๓๘๑ การทำหุ่นจำลอง ๒๑๑ ๓๘๒ การออกแบบผลิตภัณฑ์ และ ๒๑๑ ๔๑๑ การออกแบบ สำหรับผู้เรียนในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๔ ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น
๓. ศล ๓๔๐ หลักการออกแบบ ศล ๓๔๒ การออกแบบ ๑ และ ศล ๓๑๐ การเขียนแบบเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนในหลักสูตรการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกศิลปศึกษา พ.ศ. ๒๕๓๑ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร)
๔. ๒๑๑-๓๐๘ การออกแบบเบื้องต้น และ ๒๑๑-๓๑๐ การเขียนแบบเบื้องต้น สำหรับผู้เรียนในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศึกษา (ต่อเนื่อง ๒ ปี) พ.ศ. ๒๕๓๑ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ลักษณะรายวิชา

การศึกษาเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย ความรู้เกี่ยวกับการเล่นและของเล่น ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับการออกแบบของเล่น เพื่อนำมาประกอบในการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย

จุดมุ่งหมายในการสอน

๑. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของเด็กปฐมวัย
๒. มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเล่นและของเล่น
๓. มีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย

เนื้อหาวิชา

๑. การศึกษาเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย
 - จิตวิทยาพัฒนาการเด็กปฐมวัย
 - วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาเด็ก

๒. ความรู้เกี่ยวกับการเล่นและของเล่น
 - ความหมายของการเล่น
 - พฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัย
 - ความหมายและประเภทของของเล่น
 - ประวัติความเป็นมาของของเล่น
 - การวิเคราะห์ของเล่น
๓. ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบของเล่น
 - วัสดุและกรรมวิธีการผลิตของเล่น
 - ข้อกำหนดความปลอดภัยสำหรับของเล่น
 - องค์ประกอบในการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย
 - ระบบพื้นฐานของค่าน้ำหนักและกลไกในการออกแบบของเล่น
 - การสร้างแนวคิดใหม่ในการออกแบบของเล่น
 - การออกแบบและจัดทำของเล่นอย่างง่าย

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. วิธีการสอน ประกอบด้วย การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบฝึกปฏิบัติ และการสอนให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

๒. งานของผู้เรียน ประกอบด้วย การศึกษาดูงานและค้นคว้าเพิ่มเติมในแต่ละเนื้อหาวิชา จัดทำรายงานประกอบการศึกษา ฝึกปฏิบัติการออกแบบของเล่น

การประเมินผล

การประเมินผลในรายวิชานี้ พิจารณาจาก การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน รายงานประกอบการศึกษา และผลงานการออกแบบ

อภิปรายผล

๑. ผลจากการดำเนินการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญในส่วนของนักวิชาการศิลปศึกษา เสนอให้มีเงื่อนไขรายวิชา ในลักษณะของรายวิชาที่ต้องสอบผ่าน(prerequisite) การมีเงื่อนไขรายวิชา ในลักษณะของรายวิชาที่ต้องสอบผ่านนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนมีความพร้อม เนื่องจากมีพื้นฐานความรู้และทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ ช่วยให้การเรียนการสอน ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น ดังที่ Klausmier และ Ripple (1971) กล่าวไว้ว่า ความ

พร้อมของผู้เรียนก่อนที่จะเรียน และความสามารถของผู้เรียน เป็นส่วนที่จะช่วยให้การสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ นอกจากนี้ การคำนึงถึงเงื่อนไขรายวิชา ยังเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ ที่จะช่วยให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, ๒๕๓๐)

๒. โดยทั่วไปลักษณะรายวิชาจะปรากฏอยู่ในหลักสูตร แต่เนื่องจากรายวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นรายวิชาใหม่ ที่ผู้วิจัยเสนอเป็นรายวิชาเลือกในหมวดวิชาเฉพาะ ของหลักสูตรปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาวิชาศิลปศึกษา การกำหนดลักษณะรายวิชาในการวิจัยครั้งนี้ จึงกระทำภายหลังจากที่ได้ขอข่ายของเนื้อหาวิชา ทั้งนี้เนื่องมาจาก ลักษณะรายวิชา เป็นการอธิบายเนื้อหาวิชานั้น ๆ อย่างย่อ ๆ เป็นหัวใจของเนื้อหาทั้งหมด (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, ๒๕๒๔)

๓. ผลของการดำเนินการวิจัย ในขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอน ทำให้ได้จุดมุ่งหมายในการสอน ทั้งที่เป็นจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม รวมทั้งหมดครอบคลุมขอบเขตของจุดมุ่งหมายทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านความรู้ (Cognitive domain) ด้านทัศนคติ (Affective domain) ด้านความชำนาญ (Psychomotor domain) และจากที่ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ในลักษณะของประมวลการสอนรายวิชา ผู้วิจัยได้เขียนจุดมุ่งหมายในการสอน ในลักษณะของจุดมุ่งหมายทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (๒๕๓๐) ที่ว่า แนวการเขียนจุดมุ่งหมายในการสอน ในประมวลการสอนรายวิชา โดยทั่วไปจะเขียนในลักษณะของจุดมุ่งหมายทั่วไป สำหรับจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม มักจะเขียนไว้ในแผนการสอน

๔. ผลของการดำเนินการวิจัย ทำให้ได้เนื้อหาวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาวิชาทางด้านการศึกษาเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย และเนื้อหาวิชาทางด้านการออกแบบ ผลของการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ คำกล่าวของพรเทพ เลิศเทวศิริ (๒๕๓๔) ที่ว่า การออกแบบของเล่นจำเป็นต้องอาศัยข้อความรู้จากหลักวิชาทางด้านการออกแบบ ผสมกับหลักวิชาทางด้านการศึกษาปฐมวัย

๕. วิธีการสอนในรายวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบอภิปราย การสอนแบบฝึกปฏิบัติ และการสอนให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งวิธีการสอนทั้ง ๔ แบบนี้ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (๒๕๒๔) กล่าวไว้ว่าเป็นวิธีการสอนหลักในระดับอุดมศึกษา สำหรับงานของผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย การศึกษา

ดูงานและค้นคว้าเพิ่มเติมในแต่ละหัวข้อเนื้อหาวิชา ตลอดจนการจัดทำรายงานประกอบการศึกษา เป็นงานที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ในเนื้อหาวิชาลึกซึ้งยิ่งขึ้น และการฝึกปฏิบัติการออกแบบของเล่น ภายหลังจากการเรียนรู้ในภาคบรรยายหรือทฤษฎีแล้ว จะเป็นงานที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนหรือเนื้อหาวิชามากยิ่งขึ้น

๖. การประเมินผลในรายวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย พิจารณาจาก การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน รายงานประกอบการศึกษา และผลงานการออกแบบ ลักษณะการประเมินผล เป็นเพียงการเสนอวิธีการเท่านั้น ไม่ได้ครอบคลุมถึง การแบ่งคะแนน ตลอดจนสัดส่วนของคะแนน ทั้งนี้ เนื่องจากงานวิจัยนี้ไม่ได้ครอบคลุมถึงการนำผลการวิจัยไปทดลองสอน จึงไม่ได้มีการกำหนดการแบ่งคะแนน และสัดส่วนของคะแนนไว้ ดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (๒๕๒๔) กล่าวไว้ว่า ในการประเมินผล การจะแบ่งคะแนนมากน้อยเท่าไร สัดส่วนของคะแนนควรเป็นอย่างไรนั้น ผู้สอนน่าที่จะได้กำหนดร่วมกับผู้เรียน

๗. ในการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยพิจารณาจากค่าสถิติ และจากความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ได้จากคำถามปลายเปิด จึงทำให้เชื่อมั่นได้ว่า ผลการวิจัยในครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือ

ข้อเสนอแนะ

๑. เพื่อให้รายวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย สาขาวิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงควรมีการทำวิจัยเพิ่มเติมในเรื่อง การออกแบบการสอนรายวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย สาขาวิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี หรืออาจนำแนวคิดในเรื่อง การจัดการสอนให้เป็นระบบ (Instructional system) มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ก็สามารถกระทำได้เช่นกัน

๒. ควรจะมีการทำวิจัยในเรื่อง การพัฒนารายวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กปฐมวัยชั้นสูง สาขาวิชาศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี โดยรายวิชาที่พัฒนาขึ้นมาี้ควรมุ่งเน้นทางด้านการศึกษาพิเศษ และ/หรือ ด้านอุตสาหกรรม เพื่อให้ผู้เรียนในหลักสูตรดังกล่าว มีพื้นฐานในการเข้าสู่วิชาชีพการออกแบบ

๓. ควรจะมีการทำวิจัยในเรื่อง การพัฒนารายวิชาการออกแบบของเล่นสำหรับเด็กพิเศษ เพราะโดยทั่วไป ผลงานการออกแบบสำหรับเด็กพิเศษ มักจะถูกมองข้าม